

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ को उपदफा (३) र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ वमोजिम प्रकाशित गरिएको विवरण

(२०७९ श्रावण - असोज)

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय,
प्रदेश नं. १, विराटनगर
२०७९ कार्तिक

डा. फि. च
सचिव

७१

ay

Dr. fion
उपसचिव

विषय सूची

सि. नं.	विवरण	पेज नं.
१.	मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति	१
२.	मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार.....	१-३
३.	मन्त्रालयको संगठन संरचना.....	३
४.	मन्त्रालयले प्रदान गर्ने सेवाहरू.....	३
५.	मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने सेवासम्बन्धी शाखा र जिम्मेवार अधिकारी.....	३
६.	मन्त्रालयबाट सम्पादित कार्यक्रमहरू.....	४-६
७.	आम्दानी खर्च तथा आर्थिक कारोबारसम्बन्धी अद्यावधिक विवरण.....	६
८.	सेवा प्राप्त गर्दा लाग्ने दस्तुर र अवधि.....	६
९.	निर्णय गर्ने प्रकृया र अधिकारी.....	६
१०.	मन्त्रालयका प्रमुख र सूचना अधिकारीको विवरण.....	६
११.	मन्त्रालयको Website र Email Address.....	७
१२.	गुनासो सुन्ने अधिकारी.....	७

आन्तरिक मामिला तथा सञ्चार मन्त्रालय, नेपाल

OX

Signature
उपसचिव

१. आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति:

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय प्रदेश नं.१, विराटनगर, प्रदेश सरकारको नीति निर्माण एवम् कार्यान्वयन गर्ने निकाय हो। प्रदेश सरकारको काम कारवाहीलाई सुव्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन शान्ति सुरक्षा साथै ऐन-कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने, विभिन्न मन्त्रालयबाट राय माग भई आएका विषयमा सहमति प्रदान गर्ने लगायतका काम यस मन्त्रालयबाट सम्पादन हुँदै आएको छ । यसका अतिरिक्त प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७८ ले प्रदान गरेको अन्य जिम्मेवारीसमेत सम्पादन गर्दै आएको छ ।

२. आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार:

प्रदेश सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७८ का अनुसार आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी यस प्रकार रहेको छ -

१. प्रदेशभित्र शान्ति सुरक्षा र सुव्यवस्था सम्बन्धी नीति, कानून र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, नियमन, सूचना सङ्कलन, मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन तथा संघसँगको समन्वय र सहकार्य,
२. अतिविशिष्ट व्यक्ति, महत्वपूर्ण भौतिक संरचना, संवेदनशील सार्वजनिक स्थल तथा समारोहको सुरक्षा,
३. संघीय र प्रदेश सुरक्षा निकायसँगको सम्पर्क, सम्बन्ध, सूचना आदान प्रदान र समन्वय,
४. संघीय कानूनबमोजिम प्रदेश प्रहरी सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन,
५. प्रदेशभित्रको अपराध अनुसन्धान, सूचना सङ्कलन, रोकथाम, नियन्त्रण तथा समन्वय,
६. लागू औषध तथा मानव बेचबिखन नियन्त्रण,
७. लागू औषध दुर्व्यसनी र मानव बेचबिखनमा परेकाको उपचार र पुनर्स्थापना,
८. अन्तर्राष्ट्रिय सीमा क्षेत्रमा हुने अपराध र गतिविधिको सूचना सङ्कलन, विशलेषण र उपयोग तथा अन्तर्राष्ट्रिय सीमा सुरक्षामा सहयोग,
९. प्रादेशिक कारागार तथा हिरासतको व्यवस्थापन र सुरक्षा र एक प्रदेशबाट अर्को प्रदेशमा अभियुक्त, थुनुवा वा कैदीको स्थानान्तरण सम्बन्धी,
१०. सामुदायिक प्रहरी,
११. प्रदेशभित्रको सडक सुरक्षा र ट्राफिक व्यवस्थापन,
१२. विवाद व्यवस्थापन,
१३. संघीय मापदण्डबमोजिम हातहतियार, खरखजाना तथा विष्फोटक पदार्थको नियमन,

AV

51-1-16
उपसचिव

१४. निवारक नजरबन्द र स्थान हदसम्बन्धी
१५. अन्तरप्रदेश सुरक्षा, यातायात, आपूर्ति समन्वय र सम्बन्ध,
१६. सरकारी प्रयोजनका लागि जग्गा अधिग्रहण वा सम्पत्ति प्राप्तिसम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
१७. स्थानीय प्रशासनसँग समन्वय, सञ्चालन र व्यवस्थापन,
१८. विपद् व्यवस्थापन, जोखिम न्यूनीकरण, विपद् प्रतिकार्य, प्रादेशिक विपद् कोष स्थापना र सञ्चालन, जिल्ला तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय सहकार्य र सहयोग,
१९. विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन, अध्ययन तथा अनुसन्धान,
२०. विपद् जोखिम क्षेत्र नक्साङ्कन र बस्ती स्थानान्तरणका लागि सम्बन्धित मन्त्रालयसँग समन्वय र सहकार्य,
२१. विपद् पूर्वसूचना प्रणाली सञ्जाल व्यवस्थापन र कार्यान्वयन,
२२. मौसम र जलमापन सञ्चार सञ्जाल व्यवस्थापन,
२३. प्रदेशस्तरमा सार्वजनिक विदा, उत्सव, उर्दी आदिको व्यवस्थापन,
२४. प्रदेश सरकारको तर्फबाट गरिने सभा समारोहको व्यवस्थापन,
२५. अतिविशिष्ट तथा विशिष्ट व्यक्तिको लागि सवारी साधन व्यवस्थापन,
२६. प्रदेशस्तरमा दीगो शान्ति व्यवस्थापन तथा द्वन्द्वबाट पीडित तथा विस्थापित व्यक्तिको पुनः स्थापना,
२७. अपराध तथा यातना पीडितको पुनः स्थापना र क्षतिपूर्ति,
२८. सत्यनिरूपण तथा मेलमिलाप र वेपत्ता पारिएका व्यक्ति सम्बन्धी,
२९. प्रदेशका विषयगत मन्त्रालयले मस्यौदा गरेको ऐन, नियम र गठन आदेशको तर्जुमा सुधार,
३०. अध्यादेशको तर्जुमा र सोसँग सम्बन्धित काम,
३१. प्रदेश कानून तर्जुमाका लागि राय तथा सहमति,
३२. प्रदेश कानूनको एकीकरण, संहिताकरण तथा अभिलेख व्यवस्थापन,
३३. प्रदेश कानूनको प्रकाशन तथा वितरण,
३४. प्रदेशका महत्वपूर्ण कानूनी लिखतहरूको अभिलेख व्यवस्थापन,
३५. नेपाल पक्ष भएका सन्धी सम्झौताहरूको अभिलेख व्यवस्थापन र कार्यान्वयन,

②

स.प.न.
उपसचिव

४. यस मन्त्रालयले प्रदान गर्ने सेवाहरू वृद्धा नं. २ मा उल्लेख भएवमोजिम हुनेछ ।
५. यस मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने सेवासम्बन्धी शाखा र जिम्मेवार अधिकारी निम्नअनुसार रहनु भएको छ ।

महाशाखा तथा शाखागत जिम्मेवार अधिकारी

१. प्रशासन तथा योजना महाशाखा : श्री अर्जुन निरौला (उपसचिव)
२. सुरक्षा समन्वय महाशाखा : श्री अर्जुन निरौला (उपसचिव)
३. कानून तर्जुमा महाशाखा : श्री गणेश नायक (उपसचिव कानून)
४. प्रशासन तथा योजना शाखा : श्री विजय कुमार मगर(अधिकृतस्तर सातौं तह)
५. विपद् व्यवस्थापन शाखा : श्री चुडामणि गुरागाई (शाखा अधिकृत)
६. शान्ति सुरक्षा शाखा : श्री निर्मल मानन्धर (अधिकृतस्तर सातौं तह)
७. कारागार व्यवस्थापन तथा प्रहरी शाखा : श्री हितेश वस्नेत (शाखा अधिकृत)
८. कानून तर्जुमा तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा : श्री सुनिल रेग्मी (कानून अधिकृत)
९. कानून सम्पादन तथा प्रकाशन शाखा : श्री सुनिल रेग्मी (कानून अधिकृत)
१०. सूचना समन्वय तथा प्रसारण शाखा : हाल सञ्चारसम्बन्धी कार्य यातायात व्यवस्था तथा सञ्चार मन्त्रालयले गर्दै आएको ।
११. मन्त्रीज्यूको सचिवालय : श्री सुभाष कार्की (अधिकृतस्तर सातौं तह)
१२. आर्थिक प्रशासन शाखा : श्री ढकराज कटुवाल (अधिकृतस्तर छैटौं)

६. आ.व. २०७९/०८० श्रावण, भदौ र असोज महिनामा यस मन्त्रालयबाट सम्पादित कार्यहरू:
क) प्रशासन तथा योजना शाखा

- आ.व. २०७९।८० को वार्षिक खरिद योजनाको निर्माण र स्वीकृति,
- मन्त्रालय परिसरमा आवासीय तथा विपद् गोदामघरको निर्माण कार्य भईरहेको
- सुरक्षा निकायका लागि आ.व. २०७८।७९ मा खरिद गरिएको स्कर्टिड मोटर साईकल ६ थान १ नं.प्रदेश प्रहरी कार्यालयलाई हस्तान्तरण गर्ने कार्य भएको,

37/10/20
उपसचिव

- मुख्यमन्त्री अत्यावश्यक सेवा केन्द्रका लागि २ थान दमकल खरिदको लागि सूचना आहान गरिएको,
- करारमा कार्यरत कार्यालय सहयोगी, हलुका सवारी चालक र इलेक्टिसियनको करार म्याद थप गरिएको,
- संविधान दिवसका अवसरमा २०७९।०६।०३ गते राजमार्गको डिभाइडरमा जोगवनीदेखि बरगाछीसम्म वृहत्त वृक्षारोपण कार्यक्रम गरिएको,
- नियमित दैनिक प्रशासनिक कार्यहरु निरन्तर भैरहेको ।

ख) प्रहरी प्रशासन तथा कारागार व्यवस्थापन शाखा :

- "हामी स्वयंसेवी अभियान" कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि छनौट भएका कार्यक्रम निर्देशक र १४ वटा जिल्लामा रहनु भएका जिल्ला संयोजकहरूसँग समन्वय बैठक भएको
- मन्त्रालयको स्वीकृत वार्षिक बजेटमा रहेको "हामी स्वयंसेवी अभियान" कार्यक्रम शिर्षकमा एकमुष्ट रहेको बजेट शिर्षकगतरूपमा बाँडफाँट गर्ने प्रक्रिया अगाडि बढाएको ।

ग) शान्ति सुरक्षा शाखा:

- प्रदेश सुरक्षा समन्वय समितिको बैठक गरिएको,
- जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी जिल्लास्तरमा शान्ति, सुरक्षाको स्थितिको बारेमा जानकारी लिई आवश्यक समन्वय गरिएको,
- प्रदेश कमाण्ड पोष्ट र निर्वाचन सेलको बैठक बसी आगामी निर्वाचन तथा शान्ति सुरक्षासम्बन्धी आवश्यक निर्णय तथा निर्देशन गरिएको ।

घ) कानून तर्जुमा तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा:

- कानूनसम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न सामुदायिक विद्यालयका कक्षा ९ देखि १२ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि ३ जिल्ला(सोलुखुम्बु, ओखलढुङ्गा र उदयपुर)मा कानून सचेतना कार्यक्रम गरिएको,

QV

B. F. and
उपसचिव

- महिला हिंसा बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण तथा न्यूनीकरणको लागि सामुदायिक विद्यालयका कक्षा ९ देखि १२ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि ३ जिल्ला(सोलुखुम्बु, ओखलढुङ्गा र उदयपुर)मा जनचेतनामूलक कार्यक्रम गरिएको,
- कारागारभित्र मानव अधिकार प्रवर्द्धन तथा कानूनी सचेतना कार्यक्रम ३ जिल्ला(सोलुखुम्बु, ओखलढुङ्गा र उदयपुर)मा गरिएको,
- प्रदेश निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाको शर्तहरू सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको अध्यादेश, २०७९ र केही प्रदेश ऐनलाई संशोधन गर्ने अध्यादेश, २०७९ जारीका लागि समन्वय गरिएको ।

ड) कानून सम्पादन तथा प्रकाशन शाखा

- विभिन्न मन्त्रालयहरूबाट राजपत्र छपाईका लागि प्राप्त कानूनहरूको सम्पादन गरी प्रदेश राजपत्रमा छपाई गरिएको,

छ) विपद् व्यवस्थापन शाखा :

- विद्यालयको पाठ्यक्रममा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी विषयमा समावेश गर्ने सम्बन्धमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको,
- उदयपुर जिल्ला बेलका नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा कोशी नदीको बाढी पसी विस्थापित भएका नागरिकहरूलाई राहतस्वरूप दाल, चामल, त्रिपाल, झुल लगायतका रु ८ लाख ८ हजार बराबरको राहत सामग्री जिल्ला प्रशासन कार्यालयमार्फत पठाइएको,
- प्रकोप जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा विकास निर्माण कार्यबाट हुने सम्भावित विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी विषयमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको,
- विपद् पिडितहरूलाई रु ७,१५,०००।-बराबरको राहत रकम वितरण गरिएको,
- विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरूको समन्वय बैठक सम्पन्न गरिएको ।

७. आम्दानी खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण:

मन्त्रालयको वेबसाइटमा मासिक प्रकाशन गर्ने गरिएको हुँदा वेबसाइटमा हेर्न सकिने ।

AY

B. S. F. Ch
उपसचिव

८. सेवा प्राप्त गर्दा लाग्ने दस्तुर र अवधि :
यस मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने सेवामा कुनै दस्तुर लाग्ने छैन।
९. निर्णय गर्ने प्रकृया र अधिकारी :
मन्त्रालयमा रहेका शाखाहरूको शाखा अधिकृत (सातौं) तहले शुरु टिप्पणी उठान गरी आफूभन्दा माथिको महाशाखा प्रमुख (उपसचिव) समक्ष पेश गर्ने र उपसचिवले राय प्रतिक्रियासहित मन्त्रालयको सचिवसमक्ष पेश गर्नुपर्ने छ। मन्त्रालयको सचिवबाट सदर हुने हकमा सचिवबाट टिप्पणी आदेश सदर हुने र माननीय मन्त्रीज्यूबाट सदर हुने टिप्पणी आदेश सचिवको रायसहित माननीय मन्त्रीज्यूसमक्ष सदरका लागि पेश गरिने छ।
१०. मन्त्रालय प्रमुख र सूचना अधिकारीको नाम थर र पद:-
क) मन्त्रालयका प्रमुख:- श्री उमेश बस्नेत
पद:- प्रदेश सचिव
मोवाइल नं. ९८५२०७००४५
- ख) प्रवक्ता :- श्री अर्जुन निरौला
पद : उपसचिव
मोवाइल नं. ९८५२०२५८४८
- ग) सूचना अधिकारी:- विजय कुमार मगर
पद:- शाखा अधिकृत (अधिकृतस्तर सातौं)
मोवाइल नं. ९८५२०८६७८९
११. यस मन्त्रालयको Website: moial.p1.gov.np
Email: moialprov1@gmail.com
१२. गुनासो सुन्ने अधिकारी:- यस मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने सेवा सम्बन्धमा कुनै गुनासो वा उजुरी भए सो सुन्ने अधिकारी मन्त्रालयको उपसचिवलाई तोकिएको छ।
श्री अर्जुन निरौला
पद : उपसचिव
मोवाइल नं. ९८५२०२५८४८